

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Tóth Lőrincz † (1814—1903).

Hullnak, hullnak, egyre halnak, legjobbjai a magyar-
nak. Ismét kidőlt egy a régiék sorából. Azok közül,
a kik látták a mult század elején a magyar közélet
fellendülését, a szabadság pirka-
dását, majd a sötét kort, mely
a nemzeti érzések fojtogatásá-
val nehezedett a magyarra. A
magyar irodalom legrégebb
képviselője, Tóth Lőrincz, már-
czius 17-én, hajnalban fél
három óraker, 89 éves korá-
ban meghalt. Ő volt az egyet-
len, aki megmaradt eddig azok
közül, kik az irodalom mezéjén
működtek a mult század elején,
hogy a nemzetet hosszú álmai-
ból felrázzák.

Az irodalom minden ágaza-
tában dolgozott. Lirai költő és
drámaíró volt. Irt nagyszabásu
jogi műveket, amelyek a maguk
korában nagy eseményszámba
mentek s megjelölték az utat
a későbbi íróknak ezen a
téren. Munkatársa volt Kossuth
Lajosnak az Országgyűlési
Tudósításokban; jelen volt a
pozsonyi országgyűlésen, mint
a távollevő főrendek képvise-
elője. Tagja volt a bécsi nagy
deputációnak, amely a nagy
reformokat kérelmezte 1848
tavaszán. Szülővárosa Rév-
Komárom a felelős magyar
miniszterium megalakítása után képviselővé válasz-
totta. Követte a menekülő parlamentet Debreczenbe,
majd követte azt Pestre és Szegedre. Ő is azok közé
tartozott, akiket a világozi gyásznapi után Haynau és

vérébe halálra ítélték. De a büntetés alól fölmentették.
Később az 1865—67-iki alkotmányos parlamentbe a
csákvári kerület képviselővé választotta.

Tóth Lőrincz † (1814—1903.)

Tagja volt a 67-es bizottmány-
nak. 1867 márczius hó 15-iké-
től kezdve miniszteri tanácsos.
Majd 1869-ben a semmitőszék
birájává nevezték ki, amikor is
letette képviselői mandátumát.
Később a Kuria rendes tanács-
elnökévé nevezetett ki. A király
kitüntetésekben részesítette;
valamennyi irodalmi társaság
és az Akadémia tagjává válasz-
totta; a Kisfaludy-Társaság-
nak első titkárja volt hat évig.
Ugy az akadémia, mint a Kis-
faludy-Társaság fényesen meg-
ünnepelte Tóth Lőrincz ötven-
éves jubileumát.

Halála minden igaz embert
mélyen megindít. A jók és
nemesek egyike halt meg s
egy régi oszlop dőlt ki benne,
akire büszkeséggel tekintettünk
fel.

***

Már több mint három hónap
óta eszméletlenül feküdt Tóth
Lőrincz Margit-körut 2. sz. a
levő lakásán, míg végre kedden
megmentette szenvedéseitől a
halál.

Csütörtökön a főváros és az egész ország rész-
véte mellett helyezték el kihült tetemeit a Kerepesi-uti
temetőkerben, Budapest főváros által adományozott
disztribolozatba.

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 29 év óta

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten kaphatók.

Bank és szövetkezet.

A magyarországi pénzügyintézetek, bankok, takarékpénztárak, hitelszövetkezetek most tartják évi közgyűléseiket, melyeken a múlt esztendei mérleg előterjesztésével az igazgatóságok, választmányok, felügyelő bizottságok és tisztviselők számot adnak egyesztendei sáfárkodásaiknak eredményéről. Nem fölösleges dolog, ezekbe a számadásokba beletekinteni, mert míg egyrészt ezekből tükröződik vissza az ország gazdasági állapota, másrészt azt is megláthatjuk, hogy melyek azok a hitelintézetek, melyek igazán a nép javára fejtik ki tevékenységüket és melyek azok, melyek csak azért alapítottak, hogy a megszorult társadalom helyzetével visszaélve, szinte uzsoraszerű kapzsisággal igyekeznek részvényeseik osztalékát minél magasabbra emelni, nem törődve azzal, hogy ezáltal ezer és ezer embert juttatnak gyakran koldusbotra.

Tudjuk, hogy ma Magyarországon általán véve nagy szegénység uralkodik. A kisbirtok, középbirtok nem bírja terheit s a birtokos beszögezi háza kapuját, azután idegenbe vándorol. A szerencsétlen politikai alakulásoknál fogva is az ipar és kereskedelem a végpangásban van. Kisiparunk már majdnem az egész vonalon pusztulóban s nagyiparunk is alig bírja a küzdelmet, hisz a gyárak hétről-hétre száz és százszámra bocsájtják el munkásaikat. És mégis mit látunk? Hogy a budapesti nagy, részvényekre alapított pénzügyintézetek mérlegei úgy tüntetik föl a helyzetet, mintha Magyarország volna a világ legvirágzóbb országa. Mintha pénzünk annyi volna mindegyikünknek, mint volt Dárius királynak. Mintha mi földöztek volna föl Ali Baba kincses barlangját, melyben patakokban folyt a vert arany. Hát ilyen állapotot tüntetnek fel ezeknek a pénzügyintézeteknek mérlegei, melyekben egy-egy részvényesnek tizenkét, sőt tizenöt perzentés évi osztalék van biztosítva. Tehát a legjobban termő föld, a legkedvezőbb időjárás esetében sem hozhat a megfelelő értékkel annyi jövedelmet, mint egy-egy ilyen pénzügyintézeti részvény.

Önkéntelenül fölmerül a kérdés, hogy ezt a busás osztalékot honnét teremtik elő ezek a nagy pénzügyintézetek? Onnét bizonyára nem, hogy a népnek olcsó kamatozasu pénzt juttatnak. Hanem mondjuk ki az igazat, onnét, hogy fölhasználva az általános gazdasági pangást, a

megszorultak százezreinek méregdrágán adják kölcsöneiket, a kamatokon kívül még különféle lehető és lehetetlen költségek felszámításával is. Mert ezeknek a pénzügyintézeteknek benső célja nem az, hogy a nép gazdasági helyzetén segítsenek, hanem az, hogy a részvényesek busás osztalékokon meggazdagodva, fényes palotákat építhessenek a budapesti Lipótvárosban.

De folytassuk tovább vizsgálódásainkat a pénzügyintézetek évi mérlegei körül. Ott van egyik legnemesebb célú pénzügyintézetünk, a Földhitelintézet, mely a kisbirtokosok fölsegítésére létesített nagynevű alapítói által. Ez az intézet nemcsak hogy nem ad nagy osztalékot, hanem az osztalékot vagy harmincz esztendő óta mindig az alaptőkéhez csatolta, hogy az így egybegyűlt mintegy ötven millió koronányi összeget is a legolcsóbb kamat és hosszú törlesztési idő mellett kioszthassa pusztuló kisbirtokos osztályunk megmentésére. Csak ilyen nemes irányzat és önzetlen gazdálkodás mellett lehetséges az is, hogy a Földhitelintézet most Erdélyben állíthat föl fióktelepeket s a nemzet elismerése és hálaája mellett vállalkozik székely véreinknek a lehetőségig való megmentésére.

Ott vannak továbbá tisztességes szövetkezetek. Ezek évi mérlegénél is mit látunk. Azt, hogy a szövetkezeti tagok, ha kapnak is némi haszonrészeseledést, azt is legtöbb esetben a szövetkezeti alaphoz csatolják, mert itt nem az a cél, hogy egyik ember a másik ember zsrján hizzék meg, hanem az, hogy egyik a másikán segítsünk s magyar a magyart megmentse azoknak az ugynevezett nagy osztalékokra dolgozó pénzügyintézeteknek uzsora karmai közül.

Ha valaki eddig nem értette, most tehát megértheti, hogy ezek a hivatkozott nagy pénzügyintézetek s azok vezérférfiai hirlapjaikban és egyebütt, miért küzdenek oly ádáz haraggal a szövetkezetek ellen. Azért, mert a szövetkezetek vannak hivatva ennek az országnak népét az anyagi jólét oly fokára emelni, hogy az megéljen a maga emberségéből. Föl tehát a munkára, magyar nemzet, gyülekezzetek a szövetkezeti apostolok zászlói alá, hallgassátok bölcs tanácsait, mert az a nép javára van és ha a nép segít magán — ez az igazi segítség. Mikor pedig ez az idő elkövetkezik, akkoron a lipótvárosi bankok igen kis osztalékot lesznek majd képesek fizetni részvényeseiknek, de boldog lesz Magyarország.

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akának létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak u baigaz.tásért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőházban még mindig hol csendesen, hol szaporán, de folydogál a katonai javaslatok ellen való agyonbeszélés nagy szóáradata. A szerdai ülésen *Olay* Lajos azt vetette a kormány szemére, hogy a katonai javaslatokkal az idézte fel a pártviszályt. *Egry* Béla azt akarja, hogy a hadsereg ne a Gotterhalte, hanem a Kossuth-nóta mellett lelkesedjék.

— Vagy a Rákóczi-induló mellett! — kiáltotta *Kubik* Béla.

Madarász Imre a hadsereg németiségéről beszélt, mire ilyenforma szóváltás fejlődött ki a t. karzati közönség nagy gyönyörűségére:

Madarász Imre: Megemliti a horvát utlevelek ügyét, a helységnevekről szóló törvény végrehajtásánál a nemzetiségek és a katonaság ellentállását.

Ráth Endre: A hadsereg sematizmusában sincsenek magyarul a helységnevek,

Báró Fejérváry Géza: Nincsen magyar sematizmus!

Ráth Endre: Azért még sem szabad a helységneveket elnémetesíteni.

Báró Fejérváry Géza: Ne beszéljen olyan nagy hangon, arra nincs szükség.

Madarász Imre: Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem ahelyett határozati javaslatot nyújt be. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Makkai Zsigmond: Nem szavazza meg a javaslatot, hanem sürgeti az önálló magyar hadsereget. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Csütörtökön *Vássonji* Vilmos pártonkívüli, ugynevezett demokrata képviselő két óra hosszat beszélt a katonai javaslatok ellen. Nagyobb érdeklődéssel hallgatták az ellenzékéről a néppárti *Förster* Ottót, aki szintén követelte a magyar nyelvet és a magyar nemzeti lobogó használatát a közös hadseregben. Egy kis hárszabály vita után ez az obstrukciós ülés is véget ért szerencsésen.

A pénteki tanácskozáson nagy vihart vártak, mert egyes lapok azt híresztelték, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök rendeletet intézett volna a főispánokhoz, hogy a katonai javaslatok elleni népgyűlések tartását akadályozzák meg. Az egész híresztelésekből egy szó sem volt igaz, azért a vihar is elmaradt. A katonai javaslatok ellen először *Szederkényi* Nándor szólt, a történelemből bizonyítva, hogy elsősorban a magyar nemzetnek van jussa a közös hadsereghez. Még *Kovács* Gyula szólt a javaslatok ellen, mire az elnök a tanácskozás folytatását szombatra halasztotta.

A szombati ülés azzal kezdődött, hogy gróf *Apponyi* elnök bejelentette, miszerint báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter ismét beteg s így helyette *Gromon* Dezső

államtitkár lesz jelen az ülésen. A katonai javaslatok ellen ezen a napon csak *Krasznay* Ferencz beszélt igen hatásosan, majd folytatták a kérvények tárgyalását s ezek során a *födözetlen határidőüzlet eltiltására vonatkozó kérvényt*. Az első felszólaló gróf *Wilezek* Frigyes volt, aki rövid beszédében *Rakovszky* egy előző indítványához módosítást adott be, hogy a kormány ez ügyben ne a jelen, hanem a jövő ülészek elején terjeszsen be törvényjavaslatot.

E módosítás után *Rakovszky* visszavonta az indítványát.

Az ülés végén *Szüllő* Géza interpellálta meg a pénzügyminisztert a cukorkonverzió tárgyában. A miniszteri válasz elmaradt, mert a pénzügyminiszter nem volt az ülésen.

Végül az ellenzék hétfőre szünetet akart, de *Széll* Kálmán miniszterelnök felszólalására a Ház nem egyezett bele.

A hétfői ülésen *Bolgár* Ferencz szólt azok ellen a vádak ellen, melyek a katonai vita folyamán a volt nemzeti párt ellen a szélsőbal és a néppárt részéről elhangzottak. Bebizonyította, hogy ezek a vádak egytől egyig alaptalanok, mert a volt nemzeti párt a katonai követelések dolgában ma is azon az alapon áll, mint állt akkor, mikor még nem lépett be a szabadelvűpártba. *Sebess* Dénes azzal vádolta meg *Bolgár* Ferenczet, hogy beszéde határozott eltagadás volt.

— Ne gyanúsítson! — kiáltotta *Ivánka* Oszkár.

— Politikai szempontból szoltam — válaszolt *Sebess* Dénes.

— Aki a politikai életben gazember, az a magánéletben sem különb! — jegyezte meg *Ivánka* Oszkár.

— Ez terrorizmus! Ezt nem tűrjük! — kiabált tajtékozva *Olay* Lajos, míg nem az elnök esendőt csinált és *Sebess* Dénes beszéde további folyamán ostorozta a honvédelmi miniszterium fölületes gazdálkodását s példákkal ecsetelte a szállításoknál elkövetett visszaéléseket. Az elnök a vitát erre fél háromkor bezárta, a képviselők pedig kivonultak elhunyt társuk, a jó székegy *Molnár* Józsiás temetésére.

A keddi tanácskozáson először *Sturmann* György beszélt a katonai javaslatok ellen, aki után nagy érdeklődés mellett emelkedett szólásra báró *Kaas* Ivor, aki az érvek egész erejével, a hazafias meggyőződés hevével támadta a javaslatokat. Az ülés végén egy kis vihar támadt. Még nem érkezett el az az idő, amikor az ülést félbe lehetett volna szakítani s a sor *Kubik* Bélán volt szólásra. *Kubik* arra kérte a Házat, hogy másnap mondhassa el a beszédét, mire a jobboldal zajosan követelte:

— Ma beszéljen, ne holnap.

Lengyel Zoltán rögtön fölállt s a hárszabályokhoz szólva, azt próbálta magyarázni, hogy *Kubik* nem kö-

Legmegbírbhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest I. alkotmányutca 31.

teles ma beszélni. Gróf *Apponyi* Albert erre megmagyarázta Lengyelnek, hogy nem úgy intézkedik a házszabály, amint azt ő értelmezte. Eközben *Biró* Lajos közbekiáltott, hogy:

— Ez komédia.

Több se kellett. *Kubik* Béla torkaszakadtából átkiáltott a többséghez:

— Az a komédia, amit önök csinálnak. Érti? Micsoda dolog az, hogy az ilyet komédiának nevezik. Érti?

Nagy csönd keletkezett erre, mindenki leste a szenvedélyesség kitörésének folytatását. De erre nem került a sor, mert gróf *Apponyi* Albert nyugodtsága és ismert tapintata eloszlalt minden kellemetlenséget, kijelentvén, hogy leghelyesebb, ha tartózkodnak a képviselők az ily közbekiáltásoktól. Az ülés ezzel véget ért.

Hazafias mozgalmak.

A nemzet ünnepe.

Az országgyűlés nem sorozta a hivatalos nemzeti ünnepek közé, mégis ragyogó szép nemzeti ünnepe volt márczius 15-ike ismét a magyarnak. Mintha a természet is ünnepelt volna. Langyos tavaszi fuvallom kélt utra s esókolgatta a nap aranysugaraiban fürdő nemzeti lobogókat, melyek Budapest palotáit s a vidéki városok házait vonták be ma, mint bevonja a lombzat az erdőt.

A székes-főváros utcáin ezernyi ezer ember tolongott ezen a szép ünnepnapon, melyen a honfiai érzés jobban lüktet a szíveknek érző ereiben. Reggel a Petőfi-társaság ünnepelte a magyar nemzet Tyrteusának, Petőfi Sándornak emlékezetét. Dél előtt a Vigadóban az egyetemi ifjuság áldozott a nagy nap emlékezetének s a délután is az ifjuságé volt. A régi hagyományhoz képest az Egyetem-téren, a Múzeum előtt a a Petőfi-szobornál hangzott el a »Talpra magyar« s hangzottak el az ünnepi beszédek, melyek ha most belevágtak a napi politikába, talán nem is csodálható, mikor az ország izzik a politikai szenvedélyektől. A szocialista munkások is nagy számmal vonultak ki a Petőfi-szobor megszoruzásához s konstatáljuk, hogy ez alkalommal nem zavarták meg az ünnepet.

A vidék is ünnepelt, de az ünneplések úgy szólnak mindenütt össze voltak kötve a katonai javaslatok ellen való tüntetéssel s ezek ellen szólt most a költő riadója:

Talpra magyar,
Hi a haza!

A szabadságharcz szobra.

Budapesten a szabadságharcz emlékére szobrot emelnek. A szabadságharcz-szobor ügye, melynek iratait évek hosszú sora óta a városháza valamelyik zugában lepte a por, egy fővárosi bizottsági tag érélyes felszólalása folytán végre ismét napfényre került s most már remélhető, hogy nem kerül le a napirendről.

Halmos János polgármester ugyanis egyik közlelbbi közgyűlésen megígérte, hogy a szoborbizottságot ülésre fogja összehívni. A bizottság, melyet a polgármester márczius 13-kára hívott össze, határozatot ugyan nem hozott még, de annyit az általános hangulatból meg lehetett állapítani, hogy a bizottság a szoborra begyűlt 577,576 koronát elegendőnek tartja arra, hogy belőle a nagy eszméhez és a fővároshoz egyaránt méltó szoborművet lehessen emelni s ez már magában véve is olyan jelentős eredmény, amely remélhetővé teszi, hogy dicső szabadságharczunk hatalmas emlékszobra néhány év alatt teljesen készen álljon a Szabadság-téren, amely a szoborműnek minden tekintetben méltó keretűl fog szolgálni.

Az ifjuság Haynau ellen.

Azt a hallatlanul botrányos dolgot igen kevesen tudják, hogy *Haynau* a breszciai hiena *Budapest diszpolgára*. A vérszomjas hóhér több nyakunkra küldött osztrákkal együtt választatott meg az elnyomtatás korszakában diszpolgárul, közöttük *Bach* és *Schmerling* is, akiknek a nevei most egy sorban diszelegnek *Kossuth Lajoséval*. Most az egyetemi ifjuság körében nagyarányú mozgalom indult meg az irányban, hogy a székesfőváros diszpolgárai sorából töröltessenek ezek az elnyomtatás korszaka alatt megválasztott nemzettipró diszpolgárok. Ez a mozgalom, amely a legtisztább hazafias irányzatból fakadt, alkalom arra, hogy nemesak az ifjuság, hanem az egész magyar társadalom rokonszenvét és támogatását megnyerje.

Székely vértanuk emlékezete.

Marosvásárhelyen, a székelység fővárosában szomorú gyásznapi ötvenedik évfordulója volt márczius 12-ikén. Ezelőtt ötven évvel végezték ki az ottani Basaréten a *Makk* József huszárezredes által szított szerencsétlen végű összeesküvés három kiváló résztvevőjét, *Török* János marosvásárhelyi ref. kollégiumi tanárt, sógorát *Gálffy*t és a fiatal, alig 25 éves *Horváth* Károlyt, *Török*nek volt tanítványát.

Makk József Bukarestből küldte be kiáltványait a székelyekhez, a kik az osztrák kényuralom ellen kész-örömet fogtak volna fegyvert. Sokan be is állottak a titkos társulatba, mely az évszaki rendszer szerint volt szervezve s az összeesküvés már az egész Székelyföldre

Ösmeri ön a legujabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket ???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

kiterjedt, a mikor Bécsben besúgták a dolgot s 1852-ben megkezdődtek az elfogatások.

Mintegy kétszáz polgárt fogtak össze s hosszas vizsgálati fogság után egy részüket szabadon bocsátották, másrészüket 10—15 évi vasban töltendő várfogságra ítelték. Hármat: *Törököt, Gálffy-t és Horváthot* pedig *kötél általi halálra* ítelték és 1853. márczius 10-én Marosvásárhelyen ki is végezték őket.

A vértanuk sirjait emlékkövel jelölte meg a székekelyek kegyelele s minden évben gyászünnepe rendeznek perló hamvaik mellett.

A bécsi gyásmagyarok.

Bécsben a legújabb népszámlálás szerint 140.494 magyar állampolgár él, akik tehát a több mint másfél milliónyi lakosságú császárvárosnak csaknem tizedrészét képezik. De e másfélszáz ezer magyar közül állítólag *csak százhatvanan vallották magukat magyar anyanyelvűnek.*

Nem tudjuk, lehet-e hinni az osztrák adatok összességében, de bármennyire hazudik is a német, valami igazságnak csak mégis kell lennie e hivatalos kimutatásban s igazán meg kell döbbernünk azon, hogy a magyar állampolgárok ez idegen néptengerben ily példátlan gyorsasággal vetik le nemzeti önértüket, a magyar fajhoz való szeretetüket s dobják el maguktól drága anyanyelvüket.

Szinte képtelenségnek tetszik nekünk ez az egész dolog. Tudjuk, hogy a magyar könnyen békül és gyorsan felejt, de hogy épp azoknak a nyelvét vegye fel egy pár év alatt, akik hazájukat évszázadok óta fosztogatták, nagyjait a zsarnokság és szoldateszka hatalom nevében börtönbe és bitóra hurezolták, szabadságát elorozták, fiait tüzzel-vassal irtották, az szinte lehetetlenségnek látszik előttünk.

És ha mégis így volna, azok a bécsi gyásmagyarok nem érdemlik többé, hogy a magyar állam kötelékébe tartozzanak. Ha anyanyelvükül a németet vallják, hát legyenek osztrákok, legyenek gyáva talpnyaló szolgák egészen, mert aki magyar állampolgár, annak legyen a nyelve, szíve, lelke is magyar s ha nem az, akkor veszen ki még emlékek is.

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt csak 40 krajczárért rendelhetik meg a „Független Ujság” előfizetői. A regénykötet címe: **»Kis-Székely pusztulása«** a magyar szabadságharcz dicső idejéből. Számos szép képpel. Legezél-szerűbb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás címére. (Budapest, IX. Köztelek.)

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Korcsmárosok és szatócsok harcza. Több oldalról jut el a hír hozzánk, miként harcznak a falusi korcsmárosok és szatócsok a fogyasztási szövetkezetek ellen. Mihelyt a községben kiszivárogtatott annak a híre, hogy mozgalom indult meg a fogyasztási szövetkezet megalakítására, a korcsmáros és szatócs azonnal a nép önzetlen barátjává lesz, mosolygó ábrázattal köszöntgeti, hívogatja be magához egy kis áldomásra. Az ital ára szóba se jön, a kínálatnak se vége, se hossza s ha a falusi atyafi nagyon is a fenekére nézett a pohárnak s nincs már tiszta öntudatnál, akkor kisajtolják balóle az ígéretet, hogy jelentkezzék a szövetkezetnél visszalépésre. Hogy a szatócsok miként érvelnek a szövetkezet ellen s hogy be nem vallják gyűlölködésüknek valódi okát, azt megérteni igen könnyű. Csak azt kell sajnálnunk, hogy a falusi gazdák közt még mindig akad olyan, aki könnyen félrevezetteti magát. A falu vezető férfaira, főleg a papokra és tanítókra háramlik az a köteleesség, hogy a népet kellőleg fölvilágosítsák a szövetkezet céljáról és hasznáról s megmagyarázzák nekik azt, amit a korcsmáros és szatócs oly okosan elhallgat, miért igyekeznek ezek az önzetlen népbárátok azon, hogy hazug rágalommal elijesztsék a népet a szövetkezet megalakításától. Ha harc, legyen hát harc — az igaz ügyé lesz a győzelem.

Trágyagyár a Tokaj-Hegyalján. Sátoralja-Ujhelyről írják, hogy a tokaj-hegyaljai új szőlőtelepek karbantartását veszélyezteti a trágya hiánya. A fekáltrágyával való kísérletek kitűnő eredménnyel jártak, mely okból a zemplénmegyei gazdasági egyesület szövetkezeti uton fekáltrágya-gyárat szándékozik létesíteni. A Tokaj-Hegyalja tövében elterülő Bodrog-Közön kimeríthetetlen mennyiségben áll rendelkezésre a láptőzeg, melynek termelése s beszállítása legcsekélyebb költségeket okozna. E fontos közgazdasági eszme felkarolását s törekvéseinek gyors megvalósítását az egyesület külön kérte a földmivelésügyi és a kereskedelmi kormánytól.

Szép eredmények. Amint sorra elkészülnek a fogyasztási szövetkezetek mérlegei, örömmel tapasztalja a »Hangya«, hogy jó tanácsai nem hangzottak el nyomtalanul, mert a kötelékébe tartozó szövetkezetek, ezeket követve, többé-kevésbé szép eredményeket értek el s diadalra vitték a szövetkezeti eszme zászlaját. Buzdításul szolgáljon nekik, hogy ide igat-

A „Sohr Szent-Antal” ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

Sohr József, Somogy-Szill,

ki a londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitéve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal” ezüst-acél kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves cégétől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelések gyűjtésére. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! — Teljes mértékű kiszolgálás! — Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

„SZENT-ANTAL”
ezüst-acél borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

juk neveiket, példaadásul azoknak is, akik még nem bírtak kellő eredményt felmutatni. A szívós kitartás megtermi gyümölcsét, amely minden fáradozásért bő kárpótlást nyújt. A dícséretre érdemes szövetkezetek Cseklész, Kisfalud, Nagy-Szalatna, Szobotist, Tisza-Ugh, Nyitra-Ujlak. Örvénd. Uj-Malomsok, Ináncs, Rokusz, Tisza-Sas, Nagy-Kázmér, Oslí, Sárköz Ujlak, Tardoskéd, Tyerchova, Geletnek, Szegvár, Czirák, Hangács, Bánkeszi, Aha, Nemesény, Tapolesány, Taszár, Tótfalu, Szirma, Nádas, Jablonicz, Zagyva-Róna, Rovenszko. Haladjanak tovább a megkezdett uton, de ne feledjék el, hogy a szövetkezetnek ezélja nemesak a tagok anyagi helyzetének javítása; — a szebbik, a nemesebb hivatás az erkölcsi befolyás, a melyet a szövetkezetnek gyakorolnia kell, ha igazán az eszme születtje, a jobbak törekvése, a népméltetés eszköze akar lenni.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A név hatalma. Egy inszbrukki rendőr rajtaesipett egy fiatal embert, a mint egy idősebb asszonyság zsebéből kilopta a pénzestárczát. Utána ment és megfogta.

— Add ide azt az erszényt! — kiabált a tolvajra.

— Miféle erszényt?

— A mit annak az asszonynak a zsebéből kiloptál.

— Tiltakozom a vád ellen, — pattogott az ifju.

— Tudja, hogy ki vagyok?

— Nem bánom, akárkinek hívják, beviszem a rendőrségre.

— Nem bánja, akárkinek hívnak? — szólt nyugodtan az ifju. — Hátha *Károly Alfonz* hercegnék hívnak?

A rendőr elsápadt és ijedten vette le a kezét a fiatalember karjáról. Azután zavartan tisztelgett és tovább ment. Az ifju azonban mégis a rendőrségre került, mert egy más alkalommal is lopáson érték, s akkor nem tudott szabadulni. A rendőrség fogházában megismerte az a rendőr, a ki egyszer elbocsátotta és jelentést tett arról az esetről. A több lopásért tartott együttes tárgyaláson azt mondta a vádlottnak az ügyész:

— Maga különben kemény büntetést érdemel azért, mivel egy rendőrrel szemben *Károly Alfonz hercegnék* mondta magát.

— Én? Tagadom! — mondta a vádlott.

— A rendőr határozottan állítja.

— Tévedés van a dologban. A rendőr azt mondta nékem, hogy nem bánja, akármi a nevem, ő bevisz a rendőrségre. Erre én azt mondtam neki: Hátha *Károly Alfonz hercegnék* hívnak? De csak azt mondtam, hogy *hátha*, nem azt, hogy valóban úgy hívnak. Csak ki akartam próbálni, hogy csakugyan mindegy-e neki, hogyan hívnak?

A törvényszék hét lopásért *harmadfél esztendei* elzárásra ítélte a humoros tolvajt.

Selymes Tercsi. Az alig 21 éves Vucs Terézt hívják ezen a néven a tolvajvilágban, a mi onnan ragadt rá, hogy évekkal ezelőtt 18 barátnőjével sorra járta a fővárosi női divat kereskedéseket s a kisasz-

szonyok annyi selymet lopkodtak össze, hogy boltot nyithattak volna vele. Akkor a csinos szőke lánynak egész családja börtönbe került. Testvérenjét három évi fegyházra ítelték, ő maga enyhe hat hónappal kezdte meg kalandornői pályafutását. A mult hónap elején a detektivek ismét ellátogattak Selymes Teresi lakására, a hol nagy mennyiségű pipere árut találtak. Hiába faggatták, sem a lány, sem Jeneczki Ferencz nevű kedvese nem árulta el, hogy honnan szerezték az árukat. A rendőrség hiába hívta fel a kereskedőket, hogy jelentkezzenek s a törvényszék ennek ellenére is mind a kettőt vád alá helyezte. A tárgyaláson is tagadták, hogy bűnös uton jutottak a sok szerhez, s így a bíróság felmentő ítéletet hozott.

A kazal titka. Felső-Szent-Iván községben, mint bajai levelezőnk táviratozza, egy szalmakazalban két megölt csecsemő holttestére akadtak. A gyilkost Puski Julis személyében elfogták. Ezenkívül számos ehhez hasonló büntényt fedeztek fel a községben.

A véres kéz. Temesvárról jelentik, hogy a Béga balpartján egy véres emberi kezet találtak s a rendőrség, mely rémes gyilkosságot sejt, széleskörű nyomozást indított, ami azonban még nem vezetett eredményre.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1903. április hó 1-én új előfizetést nyitunk a
FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 31-én lejár, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére e hó 25-én külön levélben küldünk postautalványt, melynek felhasználásával kérjük az előfizetést megújítani.

Előfizetési ár : _____

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
=== negyedévre 1 korona 50 fillér. ===**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnköt arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szereztetni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjesztetni.

Hazaifui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• MI UJSÁG? •

A király Budapesten. Ő felsége a király hosszabb időt töltött Budapesten hű magyarjai közt. Reggeli öt óra már munkában találta mindennap s hét órakor misét hallgatott, majd sétát tett a várkertnek a pesti oldalra menő oldalán, azután pedig fogadta a nála jelentkezőket. Csütörtök este Bécsbe utazott ő felsége, a honnét azonban áprilisban ismét Budapestre, illetve Gödöllőre jön két három heti tartózkodásra.

Erzsébet-szobor Nagy-Tétényben. Diósvölgyben, Nagy-Tétény község kies fekvésű nyaraló helyén az ottani nyaralók és fővárosi borpincze-tulajdonosok Erzsébet királyné emlékére szobrot állítanak. A szobor elkészítésével Keszler Adolf Józsefet bízták meg.

Báró Fejérváry hetven éves. Március 17-ikén töltötte be Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter hetvenedik életévét. A miniszter betegsége miatt csak csendben ülték meg az évfordulót. Reggel megjelent Fejérvárynál báró Apor, a király szárnysegéde s a király nevében üdvözölte. Csakhamar József Agost főherceg érkezett meg, aki szintén üdvözölte, ezután Gromon Dezső államtitkár következett, aki úgy a maga, mint a miniszterium tiszti és tisztviselői kara nevében köszöntötte főnökét. Majd herceg Lobkowitz hadtestparancsnok a maga és katonai irodája jókívánságait tolmácsolta. Ezenkívül az udvar és kormány köréből is számosan üdvözölték a minisztert.

Magyar asszony, mint örmény hercegnő. Az »Armenia« legutóbbi száma közli a következő érdekes dolgot: A legnagyobb magyar: gróf Széchenyi István unokája, gróf Széchenyi Odönnek leánya: Vanda grófnő, évekkel ezelőtt férjhez ment egy fiatal örmény herceghez: Vahram bey Dadianhoz s az ifjú párt a konstantinápolyi volt örmény katolikus pátriárka: Azárián István eskette meg. Dádián herceg magyar nejével együtt utóbb székesfővárosunkat is meglátogatta s neje előkelő rokonainak: a gróf Széchenyi-családnak vendége volt. A török-örmény viszálkodások folytán lakásukat Stambulból a perzsa fővárosba, Teheránba helyezték át s a magyar grófnő hercegi férjének anyanyelvét, vagyis az örmény nyelvet annyira elsajátította, hogy képessé lett azt folyékonyan beszélni. Így lett a gróf Széchenyi István unokájából távol Keleten — a perzsák hazájában — valóságos örmény hercegnő.

Kiirtott család. Berzova aradmegyei községben négy fegyveres rabló tört be Barbutya György ottani gazdához, s azt az ablakon keresztül agyonlőtték, aztán feleségét két gyermeke szemeláttára verték agyon. Ekkor mindenüket elrabolták és megszöktek. A szomszédok a lövésekre felébredtek, de nem merték megtámadni a rablógylkosokat, mert a kapuban is két fegyveres czinkosuk állott.

Eltemetett munkások. Gárdony hajdumegyei községben nagy szerencsétlenség történt a napokban. A község határában kutat ástak, a mely beomlott s a

tizenkét méter mélységben dolgozó Vonak Márton, Vibók András és Tajtó Ferencz nevű munkásokat eltemette. Mindhárman meghaltak.

Villamos elgázolás. Vasárnap este az Erzsébet-köruton elgázolta a villamos *Béla-váry-Burchard* Gusztáv földbirtokost, a bécsi kereskedelmi akadémia nyugalmazott tanárát, a kit a kerekek alól összeroncsolva huztak ki. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség széleskörű vizsgálatot indított. Tizennégy tanut hallgattak ki, a kik valamennyien azt vallották, hogy az öreg ur *valósággal nekiment a villamos kocsinak.* Fejszés Elek kocsivezető folyton esőngetett, sőt ellenáramot is adott, de a váratlanul a sinekre lépő öreg ur előtt már nem lehetett a kocsit megállítani. Különb *Béla-váry-Burchard* Gusztáv öccse azt vallotta, hogy az öreg ur süket volt. A kocsivezető már nyolcz éve van a társaság szolgálatában s balesetet még nem okozott. A rendőrség megállapította, hogy a vezető nem oka a balesetnek.

Damjanich-ünnep Ó-Becsén. Ó-Becse hazafias közönsége március 15-én nagy ünnep kíséretében emléktáblával jelölte meg azt a házat, hol Damjanich János, a szabadságharc vértanuja 1848-ban mint zászlóaljparancsnok lakott. Az ünnepen a környékről is számosan vettek részt.

Elhunyt székely képviselő. Vasárnap délután váratlanul elhunyt Budapesten Molnár Józsiás Kossuth-párti képviselő. Számos képviselőtársa és ismerőse jelent meg a végtisztességen. Ott voltak többek között: Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, Tóth János, a Kossuth-párt alelnökének vezetésével a párt tagjai teljes számban, azonkívül sokan az elhunyt jóbarátai és ismerősei. A halottat hétfőn délután Kézdivásárhelyre szállították, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

A német hercegek keleti útja. A német császár két nagyobbik fia, Frigyes Vilmos trónörökös és Eitel Frigyes herceg tudvalevőleg Egyiptomban jár s utközben mind a kettő kanyaróba esett. Most azt jelentik Kairóból, hogy a hercegek gyógyulófélben vannak s legközelebb már folytatják útjukat.

Százezer koronás alapítvány. Tolnáról írják, hogy Nagy István és Nagy László böleskei földbirtokosok elhatározták, hogy egész vagyonukat, mely százezer koronára rugó állampapírból és szent-andrási nagy értékű pusztájukból áll, a pécsi székeskáptalan által meghatározandó nemzeti jellegű jótékony célra hagyják. A pécsi székeskáptalan az alapítványt már elfogadta és a százezer koronát letétbe is tette.

Hentziné a szegényház halottja. Nagyváradról írják, hogy Hentzi Károlyné, szabadságharcos özvegye meghalt a szegényházban nyolczvan éves korában. Az elhunyt matrona közeli rokonságban állott a magyar nemzet előtt gyűlöletes Hentzi tábornokkal, akinek hazája ellen elkövetett szörnyű bűneiért ő sem tudott soha megbocsátani.

Amerikába szökött tanító. *Vallner* Lajos váradvelencei tanító igen fényűző életmódot élt. A színházban zsollyét bérelt, kocsin járt tanítani. Ez az életmód persze nem telt szerény jövedelméből. A bankoknál tömérdek váltót helyezett el, melyeket kollégáival és tanítványainak szüleivel iratott alá. Ötven ezer koronát szedett így össze. Februárban utlevelet kért Ohióba s egyuttal szabadságot is vett. Később táviratban azt jelentette, hogy eltörte a lábát és a Vöröskereszt-kórházban fekszik. A tudakozódásra

innen azt felelték, hogy sohase látták a tanítót. Így derült ki, hogy Vallner Amerikába szökött ki, családját a legnagyobb nyomorban hagyta hátra.

A temesvári Szent-József országos vásárt a megyében enyhény uralkodó szá- és körömfájás mellett is megtartják. A fertőzött helyeket szigorú zár alá helyezték és az országos vásárra így a felhajtás lehetővé vált.

Főpénztárosból ingyenes halott. Váczon még néhány év előtt a város pénztárosa volt Vadkerty Lajos. Hivatalát sokáig vitte, míg egyszer a pénztárvizsgálat nagyobb hiányt fedezett fel. A hiányt megtérítették, Vadkerty eltűnt hosszabb időre s midőn visszakért, Nikitits Sándor ügyvéd fogadta házához. Bár dolga nem volt, nyugtalan vére nem hagyta pihenni, több ízben ismét eltűnt Váczról. Ekkor már mindenki levette kezét róla s télvíz idején a népkonyhán élt és éjjel a börtönben aludt a város egykori pénztárosa. Így züllött fokról, fokra, míg a napokban az alsóváros egyik korezmája előtt összerogyott és meghalt. Tegnap temette a város a szegény alapból mint ingyenes halottat.

Amerika a bevándorlás ellen. Az egyik amerikai magyar újság megszivlelésre méltó dolgot ír legutóbbi számában: „Elis-Ajlandban az amerikai kivándorlóbizottság nem kevesebb mint 667 bevándorlót nem engedett partra szállani. Ezek között 270 magyarországi honfitársunk. A legközelebbi hajóval visszaküldik őket. Szivettépő jelenetek voltak a vizsgálat után, sokan mindenüket az utra áldozták s most koldusként érkeznek haza. Legtöbb nem tudta kimutatni, hogy az amerikai parton megélhet. A nők közül, akiket nőbiztosok megvizsgáltak, fertőző betegnek találtak és ezért nem eresztették partra.

Gyujtogatás Löcsén. Löcsei levelezőnk szerint nagy ijedelmet okoz a városban az a hír, hogy ott valami gyujtogató garázdálkodik. Egy hét alatt három tüzeset volt s kettőről határozottan megállapították, hogy gyujtogató okozta. A rendőrség nyomozza a gonosztevőt.

Megfojtotta a feleségét. Stampf István csékuti lakos, kisbirtokos, a töle különváltan élt feleségét, Bakó Margitot kicsalta a csékuti szőlőhegyre és ott megfojtotta. A gonosz lelkű ember bevallotta, hogy nejét ő fojtotta meg, de vallomása szerint, erre a vele közös háztartásban élő Zarka Mária biztatta.

JENCSE-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaróvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSE VILMOS gyógy-szertára

Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.

Főraktár:

Dr. Egger, Nádor'gyógyszertárában

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Melyik a jó tojó.

Aki huzamosabb ideje foglalkozik baromfitenyéssel s ez idő alatt több fajtát tartott, a magyar tyuktól kezdve az újabb fajtáig, azt tapasztalhatta, a mit e sorok írója: t. i. azok a legjobb tojók, a melyeket észszerűen és jól takarmányozunk; s viszont a legjobb tojóknak hirdetett olasz- és spanyolfajták sem hozzák meg még a rájuk fordított kiadást sem, ha kellő minőségű, változatos takarmányról nem gondoskodunk.

Van egy tyuktenyésztő kollegám, akinek tyukjai mesés tojóképességgel bírnak. Október végén hagyják el a tojást s decz. közepén már ismét megkezdik. S tojnak megszakítás nélkül, a nélkül, hogy kotlanának, egész éven át. Még a legnagyobb hidegben is, a mikor tudvalevőleg a legjobb tojófajták is pihennek, akkor is tojnak. Ha 28—30° hideget mutatott a hőmérő a szabadban bent az ólban sohasem volt 8—10°-nál (0 alatt) kevesebb hideg, s őket ez sem zavarta. Megfagyott a tarajuk s mégis tojtak! Igazán mesebeli — s bizony magam sem hinném, ha személyesen meg nem győződtem volna róla.

Ugyan milyen tyukjai vannak ennek a szerencés embernek? A magyar tyuk! No de talán legalább több évi gondos munkálkodás árán, nagy tudással, kiválasztás útján jutott ezekhez a kiváló egyedekhez? Nem! Nem is költet csibéket, hanem a heti vásáron szedi össze a jobb kinézésű jérezéket, a levágásra szánt baromfiak közül. Ő maga is azt vallja, de magam is arra a meggyőződésre jutottam, hogy minden tisztán a kitünő bánásmód, gondozás és rendkívül jó, változatos ételmezés eredménye. Valamennyi konyhahulladék, összetört csont, hushulladék, mind az ő vályujokba kerül. Főtlaplélük gyanánt mégis főtt burgonyát, forrázott korpával és árpadarával, és kukoriczát árpával vegyesen kapnak.

Nagy gondja van azonban arra is, hogy zöldtakarmány, káposztalevélben és nyerstakarmány répában se szűkölködjének. A főtt burgonyából annyit kapnak, a mennyit megesznek, a szemes eleségből pedig fejenként 35—40 grammot. A konyhahulladékot mindig az etetési idő be nem várásával — azonnal megkaphatják. Friss vizet legalább is 4-szer kapnak naponként s mindig langyosan. A víz befagyását melegítés által akadályozza meg. Az ólat kifogástalan tisztán tartja, s a szellőztetésről s az ól szegletében elhelyezett porfürdőről sem feledkezik meg.

Figyelmeztetés a buzatermesztőkhöz.

Az elmúlt év a gyakorlati gazdák ismereteit egy keserű tapasztalattal gazdagította. Ama növényi betegségek, melyek a gazdákat immár ijesztő módon léptenyomon kísérik, ismét megszorodtak. Fellépett egy elődsi gomba, az ugynevezett torzsgomba, mely egyes vidékeken oly nagy mérvű pusztításokat okozott, hogy a gazdák összes reménye füstbe ment.

Nehogy ez évben hasonló csalódásoknak legyünk kitéve, időszerűnek véljük gazdáink figyelmét már ezuttal felhívni e veszedelmes bajra, hogy módjukban álljon a megfelelő óvintézkedéseket idejekorán megtenni. Ismeretjük tehát a bajt a következőkben:

A szenvedélyes gitáros.

A torzsgomba a buza tövén, helyesebben mondva a gyökerek legfelső részén és a szárok alján tanyázik, itt befurakodik a szárba és megfosztja azt a táplálónedvektől. Ennek következményeként a buza töve rothadni kezd, a szárok elhalnak és magot nem hoznak.

Ha e betegségtől meg akarunk szabadulni, a következőket kell szem előtt tartani:

1. Ne vessünk buzát buza után, s különösen olyan buza után, mely torzsgombával volt fertőzve.

2. Műveljük meg földjeinket úgy, miként azt az észszerűség és okszerűség követeli. Egy tavaszi szántásba vetett buza sohasem sikerülhet úgy, mint egy olyan, mely már ősszel is megszántott földbe kerül.

3. Gondoskodjunk arról, hogy a buza bevetésére szánt földterület tápanyagokban hiányt ne szenvedjen.

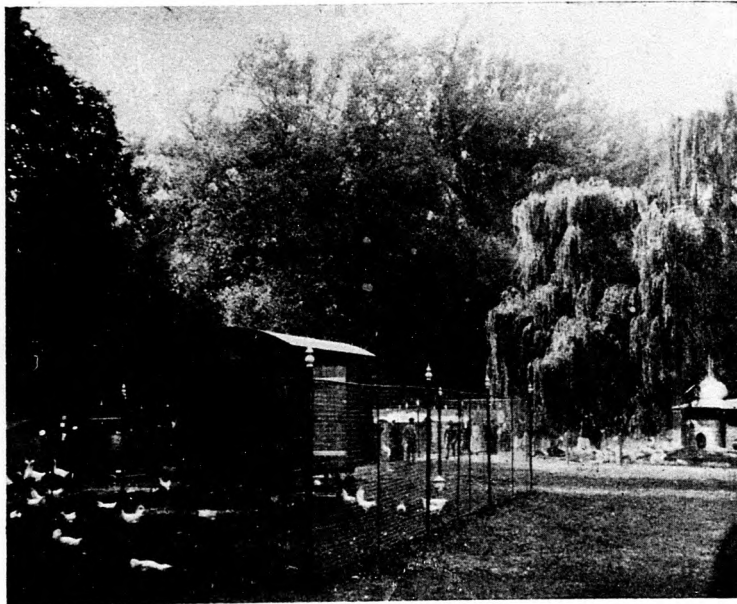
A közvetlen istállótrágyázás nem lévén megfelelő a buzának, trágyázzuk meg annak előveteményét, maga a buza alá pedig használjunk foszforsavas műtrágyát, mert hisz épp a foszforsav az a tápanyag, amelyet a buza legnagyobb mértékben igényel.

4. Ha a buza lábáról lekerült, szántassuk el a tarlót azonnal és pedig sekélyen s tavasszal ne buzát vessünk bele, hanem takarmányt.

Baromfikiállítási képek.

Emlékezhetünk még, hogy a pozsonyi II. Orsz. Mezőgazdasági kiállítás legszebb része a baromfikiállítás volt.

A baromfi-kiállítás három nagy pavillont, 100, egyenként 25 □-méter területtel bíró udvart és a kiállítási terület közepén álló sok százéves szomorufüzfá körül épített és vasállványokon kifeszített ózozott sodronyból készült hálóval bekerített tavat népesítette be. E kiállítás úgy méreteivel, mint a kiállított tenyészanyag minőségével a kiállítás legérdekesebb része volt, természetesen tehát, hogy a leglátogatot-

Fehér langán tyukok a pozsonyi kiállításon.

tabb is. Ugy a hazai, mint a külföldi szakkérfiak véleménye szerint ilyen sikerült kiállítást eddig Európában nem rendeztek még s e nézetüket nemcsak a szokatlan méretekre, de a baromfi tenyészanyag kitünő voltára is értették. A mindenkinek emlékezetes kiállításból két szépen sikerült képet mutatunk be olvasóinknak.

Érdemes-e máktermesztéssel foglalkozni.

A statisztikai adatok szerint évente körülbelül egy millió koronát tesz ki azon összeg, mely az országba hozott mákért külföldre vándorol. Elszomorító adat az, hogy a mák termesztésére hazánk legnagyobb részén meg van minden kellék, a mennyiben mindenütt, a hol a buza és kukorica megterem, a mák is szépen diszlik. Nálunk tehát csak egy kis jóakarattal kell s ha ez meg van, úgy az itt közlendő szabályok figyelembe vételével igen szép eredményeket, kat. holdanként 100—150 tisztajövedelmet lehet elérni.

A mák igényeinek legjobban megfelel egy középöttségsű, mély rétegű s meszet is tartalmazó vályogtalaj. Tápanyag igénye nagy, de azért közvetlenül istállótrágyázott földbe nem vethető, hanem legjobb, ha a trágya után egy-két év múlva vettetik, alája pedig műtrágyát használunk.

Vetése tavasszal és pedig minél korábban eszközöltessék, ha lehet még a hóra. Vethető kézzel vagy géppel. Az utóbbi vetésnek az az előnye, hogy a mák további megművelése olcsóbb és gyorsabb. A sortávolság 30—40 centiméter. A vetőmag-szükséglet 2—6 kg. Kikelés után 3—4 hétre a mák

Víziszárnyasok a pozsonyi kiállításon.

megkapalándó, ha pedig 5—6 levélben van, ritkítandó. Érése július végére augusztus elejére várható. Az érés külső jelét a levelek száradása s a tokok megrázása alkalmával az abban levő magvak zörgése mutatja.

A termesztési költség kat. holdanként körülbelül 50—60 koronára rug, amely összeget levonva a termett mák (körülbelül 5 q. à 50 kor.) piaczi értékéből, marad jövedelemként 190—200 korona, amely összegből még a föld érték-kamatját, a kezelési költséget, az adót s a forgó tőke kamatját is levonásba hozva, kitünik az, hogy még mindig oly nagy jövedelem marad, mely érdemessé teszi a máktermesztés felkarolását.

• MULATTATÓ •

FENYŐVÁRY IBOLYKA.

Eredeti székely regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(12)

Igy védve a szelektől, — a legdermesztőbb hideg télben is lehet madár hangokat hallani benne, a mi ily közel a faluhoz ritkaság, mivel madaraink télben oda szokták hagyni az erdőt és a faluk kertjeiben, házikóinak eresze alatt keresnek menedéket.

Ha a parajdi nagy nap után két héttel betekintünk a meleg erdő lombos tölgyfái alá, nemcsak énekelő madarakat, hanem énekelő embereket is találunk ott. Ahol legsűrűbb a sárga tölgylombozat. hogy a föld felett fedeleket képeznek az egymásba fogódzott galyak, — ott mulatnak lábszánkón elhagyott ismerőseink. Három, egymás mellett körbe nőtt öreg tölgy közé vannak beülve. Egyik fától a másikhoz tüskés bundájokat kiszégezve, — sátor alakot hevenyésztek össze, melynek most csak két oldala van, a harmadikat csupán éjszakára szokták föltenni, míg nappal az ajtó helyét pótolja.

A bundák fölött összefonódott galyak fedelét képezik a három oldalu sátornak, mely teljes biztonságban helyezi őket hidegtől és vadaktól egyaránt. A bunda belül meleget, a kívül ráerősített hegyes tölesérek védelmet nyújtanak számunkra.

A sátor előtt kis hordó van csapra ütve, s mellette galyakból összehevenyészett galy-ágyon hever a három ismerős. A Palkó Jancsi jó kedvének nincs határa. Dalol, nevet, mint egy gyermek. Majd föl-emelve boros kanesóját, — elkezdti köszöntőjét.

— Emelem azért, hogy igyam, de mielőtt innám kötelességemnek tartom megemlékezni az én legkedvesebb embareimről, a parajdi pandur-paranesnok uramról, aki három ember ellen egy táborral áll. Nó de sebaj! A góbé mindig megszokta becsülni ellenségét, miként jó barátját egyaránt. Még lesz nekünk valahol találkozásunk, hogy szemébe mond-hassam az igazat és jelen ékes köszöntőmet.

— Szeretném ott lenni Jancsibá!

— Azt könnyen végig szemlélheti Benő urfi! — folytatá az öreg, — mert érzem már messziről a szagját a magyar világnak, mint a tyukok a gó-

rénynek. Azért hát az én sváb barátom éljen, hogy találkozhassam vele. Éljen a parajdi pandur paranesnok!...

— Éljen! éljen! — hagyták rá az urfiak, de nem tetszett semmikép, hogy az ellenséget éltette a vén góbé.

— Ne féljenek! — biztatá Jancsibá a hosszú kortyok után. Nete ne! Hát már hogy ne éltetném azt a jó embert? azt a jámbor sváb marhát? hiszen ha ügyesebb ember van helyette, ugy kilöveti az oldalunkat. Nó hát éljen! mert ha gyönyörködés-képpen magához veszi az Ur Isten, mint kedves sváb gyermekét, — akkor mi okosabb embert kapunk ennél, no az nem lenne valami áldás reánk!

Azért hát éljen ez az ostoba!

Ujra nagyot huzott a kanesóból, aztán átnyujtotta Viktor urnak.

— Igyék édes urfi! igyék a magyar-legyel barátságért!

Polenezky átvette a kanesót, de nem ivott,

Utazás lóháton.

hanem arca egyszerre elborult, fájdalom volt reá tekinteni. Könnyek toltak szeméibe, s letette kanesóját anélkül, hogy ajkait érintette volna.

— Mi az? mi lelt Viktor?

— Nete ne!... Aztán ez mitől jó édes urfi? Ne könyezzen szép hazáinkon, majd föltámadnak azok, ha eljön a napja! (Hej, de soká késik az a nap, amely lengyelhon szabadságát hinti szét sugaraiban! Talán sohasem fogjuk meglátni fényének ragyogását?...))

— Kendnek is járhatna egyébről a szája öregem! — feddé Benő a vén góbét. Eddig dobra ütötték házikóját, eladta holmiját az a kedves sváb, a kit felköszöntött.

— Nem baj az! Két lovat, szekereimet eladtam, árát elhelyeztem az anyukom szoknya-ránczába. Azután énekelni kezdett Jancsibá, hogy zengett bele a meleg erdő és rázkódtak a tölgygalyakra száradt lombok.

„Megállj német majd megbánod,
Hogy a góbét egzekválod!
Bőrödből csinálod dudát.
Azon fuvo n azt a nótát:
Mégis hunezfut a német!“ stb.

A második versénél már Benő urfi is segített ebben a fíjin nótában. A harmadiknál Viktor ur elmosolyodott. (Folyt. köv.)

Apróságok.

Óriási siker.

Mükedvelő előadás folyt a hatvanas években a szamosújvári városi Vigadó kis színpadán. Részt vett az előadáson egy szép leány is, kinek a láthatásért tömegesen tódultak az emberek a színházba. Csak a leány legközelebbi rokonai nem mentek el, mert nem érezték elég lelkiert a fellépéssel járó izgalmak elviselésére. Még otthon is mindegyre nyugtalankodtak és a eselédjüket küldték el, hogy hozzon híreket. Mikor a eseléd megjött, ostrom alá vették kérdéseikkel: mit látott, kik vannak a színházban, kik tapsolnak stb.

— Sokan vannak a színházban?

A eseléd, aki ilyesmit még sohasem látott, magánkülkül felel:

— Jaj Istenem? Az egész világ ott van.

— Aztán tapsolt valaki?

— A falakat verték.

— Hát virágot adtak a kisasszonynak?

— Jézus Mária! Az egész „alét“ (sétatér).

— De mégis hány csokrot kapott?

— Nem tudom én azt elmondani. — felel a eseléd. — Kapott hetven százat, tizenhusz százat, annyit... hogy még a piacra sem férne el.

A siker egy szóval óriási volt, mert ha a sétatéri virágokat nem is dobták mind fel a színpadra, a szép leány három csokrot azért mégis kapott s ez is mutatja, hogy a naiv eseléd csupán a részletekben tévedett.

Képeinkhez

Utazás lóháton. Mig az urí nők féloldalt ülnek a lovon, csupa kényeskedésből, mert éppen úgy ülnének keresztül is, addig az egyszerű nép leányai, miként a férfiak, föl pattanak a lóra és úgy lovagolnak. Ez nem árt s főleg olyan vidéken, ahol járható út nincs, a közlekedésre igen szokás. Az oláhok a havasi részeken laknak inkább. Ott megszokott dolog, hogy az oláh fáta (leány) lovagol kis mokány lován. Képünkön egy ilyen lovagoló oláh leányt mutatunk be, amint pompásan üli a lovat. De szép is az ő egyszerű boeskoros viseletében.

A szenvedélyes gitáros. Minden embernek meg van a maga szenvedélye. Az egyik a szép asszonyt, másik a jóbort, harmadik a muzsikaszót szereti. Ez utóbbiak közé tartozik képünk alakja is, aki a gitárért lelkesül s így, most is az elragadtatás lelkesedésével pengett azt a dalt:

Csak negyven éves volt a Pepitány,
Mégis szerette őt a kapitány.
A Pepitányt
A kapitány.
A Pepi-Pepi-Pepitányt,
A Kapi-kapi-kapitány!...

Szórejtvény.

Marsa vár
Tel

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni. Megfejtési határidő 1903. március hó 29.

A „Független Ujság“ 10. számában közölt talány megfejtése

»Koldusgrófnő.«

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Kelemen Erzsike, Domrádi Gizella, Elekes Dénesné, Barabás Józsefné, Györgyi Istvánné, Ferenczi Lajos, Bokor József, Fekete Mihály, Andlerka, Márton, Renner István, János István, Baráti Arthur, Horváth Ödön, Valle István, Dobribán Ákos, Kecskeméti István, „Turkevei VI. ker. olvasóköri“, Szabó Annuska.

A sorshuzásnál Fekete Mihály (Karang) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Veka Lajos „Köd előtem, köd mögöttem“ című regénykötetét küldöttük meg.

A „Független Ujság“ 9. számában közölt talányt még utólagosan megfejtette Hefly Paula.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Barankovics István urnak. Köszönjük a szép talányokat. Rendre jönnek. Üdvözlét. — **Galló Lajos** urnak. Minden bikát, ha azt a községben hágatásra akarják használni az 1894: XII. t.-cz. értelmében elő kell vezetni a bizottság elé és csak akkor szabad használni, ha licenctiát kap. Az önök 2 éves bikája se lehet kivétel.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1903 március 21-én.

Sabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 08:20—08:80 *K. Rozs* 6:20 K-tól 6:25 K-ig. *Árpa* 12:20 K-tól 12:30 K-ig, jobb minőségű 12:40 K-tól 12:60 K-ig. *Zab* 12:40 K. *Tengeri* 7:80 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27:80	27:20	26:30	25:80	25:20	24:80	23:20	21:90	12:50

Buzakorpa finom 9:00 K, durva 9:40 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—31 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 18—42 K, aprószemű 24—36 K, *tarka* 20—22:00 K, *lencse* 28—48 K, *jorsó* héjas 28—38 K, *lóhere* 46—58 K, *lucerna* 64—76 K, *baltaczim* 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 540—670 fillér, muhar 580—640 fillér, zsupszalma 230—250 fillér, alomszalma 260—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 35—46 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 120—128 fillér, 260—280 kg.-mos 119—126 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 115—123 fillér, szerb 111—122 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 70—74—, középminőségű 62—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 52—60—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 50—66:00, magyar tehén középminőségű 48—52:00, alárendelt minőségű magyar és tarka 44—, 50:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40—, szerbiai bika 46—68—, szerbiai bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élsúlyban Élő borju 80—108 K.

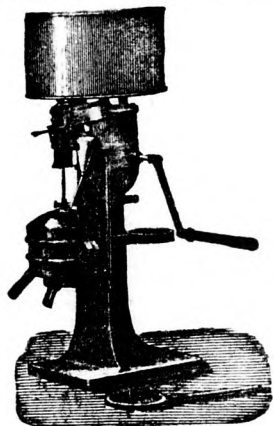
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—3:80 K, csirke 1:60—1:80 K, kappan hizott 3:50 K.—8:10 K. Rucza 2:80—4:80 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 5:40—6:00 K.

Tojás alföldi 68—70 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 8:40—9:80 K.

Zöldség. Sárgarépa 1:00 kötés K. 0:00—0:00 1 q 16:00—18:00 Petrezselyem 1:00 kötés 00—0:00, 1 q 14—18—, zeller 100 drb 1:00—1:60, karalábé 1:40—2:00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6:00 q 6:00—20:60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb. 1:60—2:00, fehérrépa, fejeskáposzta 30:00—32:00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 00—00—, fejessaláta 1:00—1:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 50:00—5:80, sárga 5:80—5:60

V V A POZSONYI II. MEZŐGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON V V
DISZOKLEVEL legnagyobb kitüntetés.

„SIEGENA“

név alatt kerül ezentul for-
galomba a „MÉLOTTE“
rendszerü jelenleg legjobb és
legolcsóbb

tej- főlözőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

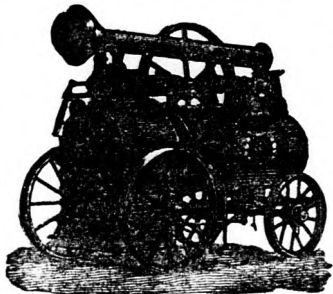
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindenemü tejjgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen
július és szeptember hónapokban tartatnak meg

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindenemü felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók,
örtő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Tavaszi luxuslő-vásár.

A budapesti Tattersall rész-
vénytársaság az idei XXIII-ik
tavaszi luxuslő-vásárt

1903. évi márczius hó 23.

24., 25-ik napjain

rendezi az „Országos Magyar
Gazdasági Egyesület“ véd-
nöksége alatt a Tattersall istállóiban.
A luxuslő-vásár díjazással lesz
egybekötve. Négyes-fogatok részére
2, kettős és jukker-fogatok, valamint
hátaslovak részére 3, azaz **mindössze
11 díj, összesen 2400 korona
összegeben** áll rendelkezésre.

A vásár tervezetét legközelebb küldi
szét a Tattersall titkári hivatala az
érdeklődőknek.

Első magyar általános biztosító-társaság Budapesten.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Negyvenötödik évi zárszámla 1902. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK

BEVÉTELEK

I. Tűzbiztosítás.	K.	f.	I. Tűzbiztosítás.	K.	f.
Kifizetett károk és költségek 7.570.368-43 levonva viszontb. károk és költségek 3.181.777-87	4388590	56	1901-ről áthozott készpénz díjt. a viszontb. rész lev. után és minden megt. nélkül Tűzbiztos. után bevett készpénzdíjak és a f. évben lejárt díjkötelezvények és díjváltók 13.942.867-34	4400000	
Függőben maradt károk tartaléka	506490	19	lev. törl. díjak 1.617,810-92		
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	939854	38	viszontb. díjak és díj-résztetek 4.040.354-95 5.638.165-24	8284702	10
Jóvedelmi adó és bélyegilletékek	216520	78	1901-ben függőben maradt károk tartaléka	417324	38
Postabérek	105273	67			
Adak, közh. czélokra	9250	33	II. Szállítvány-biztosítás.		
A tűzbizt. üzletet terhelő igazgatási költs. Behajthatlan követelések leírása	1076312	33	Az 1901-ről áthozott készp. díjtartaléka a viz- szontb. rész levonása után és minden megterhelés nélkül	80000	
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	33669	42	Szállítványbiztosítások után bevett kész- pénzdíjak 943.672-02		
			levonva: törlesz- tett díjak 44.322-74		
II. Szállítvány-biztosítás.			viszontb. díjak 721,838-62 766,161-35	177510	67
Kifizetett károk és költségek 279,648-62 levonva visz. bizos. károk és költségek 181,458-33	98190	29	1901-ben függőben maradt károk tartaléka	37545	87
Függőben maradt károk tartaléka	88633	56			
Szerzési és igazg. költs. a viszontb. rész utáni bevétel levonásával	11956	54	III. Jégbiztosítás.		
A köv. évek készpénz-díjt. a viszontb. rész levonása után és minden megter- helés nélkül	100000		Jégbiztosítások után bevett készpénzdíjak 3.416,950-33	1100819	33
			levonva: törleszt. díjak 249,067-12	17150	46
III. Jégbiztosítás.			viszontb. díjak 2.088.063-88 2.337.131-—		
Kifizetett károk és költs. 1.752,247-68 levonva viszontbiz. károk és költségek 1.153,982-32	598265	36	Az 1901-ben függőben maradt károk tart.		
Függőben maradt károk tartaléka	16062	48	IV. Betörésbiztosítás.		
Szerzési és igazgatási költségek a viszont- bizt. rész utáni bevétel levonásával	219774	07	Az 1901. évről áthozott készpénz díjtart. a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	40000	
Bélyegilletékek	49885	59	Betörésbiztosítások után bevett készpénz- díjak és díj-résztetek 135,768-94	50350	71
Behajthatlan követelések leírása	21906	43	levonva: törl. díj 23,031-69	810	42
			viszontb. díjak 59,377-54 82,400-23		
IV. Betörésbiztosítás.			Az 1901-ben függőben maradt károk tart.		
Kifizetett károk és költségek 6,888-26 levonva viszontbizt. károk és költségek 3,352-55	3535	71	V. Egyéb bevételek.		
Függőben maradt károk tartaléka	2519	53	Szelvény-, takarékpénzt., váltó- és egyéb kamatok, valamint árfolyam nyereség eladott értékpapírok és idegen pénz- mek után	847180	52
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levonásával	22586	38	Társasági házak tiszta jövedelme	71798	06
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész lev. után és min- den megterhelés nélkül	650-0				
V. 1902. évi nyereségszámla.					
A f. évi üzletből fenmaradt nyereségért	2615763	22			
	15589840	49			

VAGYON Mérlegszámla 1902. évi december 31-én.

TEHER

	K.	f.		K.	f.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénzt. és bankoknál	3797830	15	Részvényalapítvány teljesen befizetett 2000 egész részvény a 1900 ft és teljesen befizetett 2000 fél részvény a 500 ft	6000000	—
7.700.400 kor. n. é. Magy. földhitelintezet 4%-os korona zálog- levél	7.546.000	—	Társasági tartalékok	6000000	—
1.774.000 kor. n. é. Magy. földh. int. 4%-os talaj- és szab. zálogl. a 97-40 = K 1.727,876	1.727,876	—	Külön tartalék	568588	14
1.500.000 kor. n. é. Pesti hazai első t.p. egyes. 4%-os zálogl. a 97. — = K 1.455.000	1.455.000	—	Arfolyamkülönbözeti tartalék	3913140	27
1.500.000 kor. n. é. Pesti hazai első tak. egyes. 4%-os közs. kötv. a 97. — = K 1.445.000	1.445.000	—	Tűzbizt. díjtart. készpénzen a viszont- bizt. rész levonásával és minden meg- terhelés nélkül	—	—
1.214.000 kor. n. é. Egyes. bpesti főv. takarékp. 4%-os zálogl. a 97-50 = K 1.183,650	1.183,650	—	Szállítvány-bizt. díjtart. készpénzen a viszont- biztosított rész levoná- sával és minden meg- terhelés nélkül	—	—
200.000 kor. n. é. Kis- birtokosok orsz. föld- hitelint. 5%-os zálog- levél	200,000	—	Betörés-biztos. készpénz- díjtartalék a viszont- biztosított rész levoná- sával és minde meg- terhelés nélkül	—	—
4.000 kor. n. é. Otthonos írók és hírlapírók köre 4 1/2%-os kötv. a 100 — = K 4,000	4,000	—	Tűzbiztosítási függő károk tartaléka	506490	19
7955 drb Magy.-francia biztosító-társas. rész- vény	1.591,000	—	Szállítvány-biztosítási függő károk tart. Jégbizt. függő károk tartaléka	88633	56
1213 drb bécsi biztosító- társ. részvény a 425 — = K 515,525	515,525	—	Betörésbizt. függő károk tartaléka	16062	48
997 drb Hazai általános biztosító-társ. elsőbb. részvények ... a 200 — = K 199,400	199,400	—	Különféle hitelek	2519	53
A fenti értékpapírok stb. után az év végéig ese- dékes kamatok	136,264-83		Előbbi évekről eddig fel nem vett oszt. Tiszviselők és szolgák nyugdíjalapja	736294	26
Leszámitolt, visszleszámit. s egyéb váltók A társaság hazai	935193	29	Első m. ált. biztosító-társ. »Levay-alap» Első magy. által. bizt. társ. »Ezredéves alapítvány»	3893	—
Erzsébetteri házak kölcsöntörli. számla	2660000		Ormosy Vilmos alap	1058061	40
Különféle adósk:	670000		Életbiztosítási osztály folyó számlán	187143	21
a) Pénzkészlet és maradv. a képviselő- ségeknek	1902351	40	1902. évi nyereség	2615763	22
b) Maradv. idegen bizt. intézeteknél	1147223	79			
Jégbiztosítási osztály folyó számlán	355769	81			
Központi pénzkészlet	87114	03			
	27576800	66			

Budapest, 1902. december 31-én.

Steiner Jenő, életbiztosítási könyvvivő.

Báró Harkányi Frigyes,

Jeney Lajos,

Az igazgatóság:

László Zsigmond,

Ormody Vilmos,

gróf Zichy Nándor,

Gergely Tódor, a központi könyvezés főnöke.

Szendé Károly, aligazgató.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segéd-könyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk. — Budapest, 1903. március hó 4-én.

A felügyelő-bizottság:

Berzeviczy Albert,

Burchard-Bélaváry Konrád,

Hajós József,

Nemeth Titusz,

Báró Radvánszky Géza.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (tuvadíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kivitel osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle elemi czikkék bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.

90 képpel. Ára 3 korona.

Nélkülözhetlen minden baromfitenyésztőnek, 200 oldalon minden kérdést részletesen letárgyal és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új orpington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai kappanozást.

Szerzőnél a **Független Ujság** olvasóinak kedvezményes áron: két korona beküldése ellenében bérmentve kapható.

Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő, a gödöllői m. kir. baromfitenyésztő-telep és munkásképzőiskola vezetője.

BUDAPEST, VII., Csömöri-ut 5. sz., II. em. 8.

A legjobb, legmegbízhatóbb,
gazdasági, kertivetemény és virágmagvak
szerezhetők be (a volt Nöthling-féle 23 év
óta tennállott) most

GOMBÁS JENŐ

ujjonnan berendezett elsőrangú magkereskedésében.

BUDAPESTEN, Kálvin-tér 9. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvételnek a kiadvóvitalban

Budapest, Üllői-ut 25. szám.

Gőzcsepplőkészletek 2¹/₂, 3, 4, 6, 7 és 8 lőerejűek, gőzmorzsolók, szalmakazalozók gyárilag a legkifogástalanabbul kijavítva, a legmesszebbmenő szavatossággal, előnyös ár és kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg csere után is eladásra ajánlatnak:

SZÜCS ÖDÖN cég által **BAJÁN.**

23515. sz.

II. 903.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok részére 1903 április hó 20-ig szükségelendő

2450 métermázsa takarmányárpa

szállításának biztosítása céljából

folyó évi április hó 10-én délelőtt 10 órakor

Mezőhegyesen a ménésbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánatok után versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és 5⁰ o bánatpénzzel felszerelt ajánlatok Mezőhegyesen a ménésbirtok igazgatóságánál a jelzett határidőig nyújtandók be.

Ajánlatok kisebb mennyiségre is tehetők. A részletes szállítási feltételeket az igazgatóság az érdeklődőknek kívánatra megküldi.

Budapest, 1903 márczius hó 12-én.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legalkalmasabb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomása szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott természetesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg 90.349.— kor.
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkográfiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografaiilag legszébben, legolcsóbban sokszorosíttatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.